

החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס' 714 בס"ד ערש"ק פר' ראצה כ"ד מנחם אב תשפ"ג

פנינים יקרים

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו) לפרש"י הכוונה למצוות המיוחדות שנאמרו על הר גריזים והר עיבל המצווה להסביר בהר גריזים ובהר עיבל ותפס העיקר ששקולה ככל התורה, לפרוש רמב"ן ע"פ האמור מפי עליון לא תצא הרעות והטוב, אלא המצוות והעבירות עושות את שלהן, כך שהכתוב מתייחס לכל התורה, שהרשות בידכם להטות עצמכם לטוב או לרע, והוא עמוד התורה והמצווה, הרי שהכתוב מתייחס לכל שיחפוז האדם לעשות.

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו) צ"ע דפתח בלשון יחיד וסיים בלשון רבים, אלא משה מדבר עם כל אחד ואחד, לכן ביכלתו להשתמש גם בלשון יחיד וגם בלשון רבים, כי משה היה מסוגל לדבר עם רבים והיה מסוגל לדבר עם יחידים.

ראה אנכי וכו' (יא, כו) לשון יחיד ולשון רבים בא להודיע לנו בזה יקר גדול בשורש האמונה ובמעלת ישראל דאע"פ שהם רבים הרי הם כמו יחיד לפי שנחצבה נפשם מא-ל אחד, וכמו שאמרו: עשו אחי יעקב שש נפשות היו לו אמר בלשון רבים "נפשות ביתו" לפי שהיו עובדים אלהות הרבה. ויעקב היו בהם נפש שבעים ונאמרין בלשון יחיד "נפש" לפי שהיו עובדים לקל אחד.

ראה אנכי נותן לפניכם וכו' (יא, כו) גרסינן בקדושין (מ ע"ב) לעולם יראה את עצמו כאילו כל העולם כולו חציו זכאי וחציו חייב עשה מצוה אחת הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וכן להיפך ח"ו, הרי שכל מעשה שעושה כיחיד מתייחס "לפניכם" כלומר אתה יכול להכריע את כל העולם רבים מתוך מעשה היחיד, והבן.

נותן לפניכם היום (יא, כו) ולא בלשון עבר נתתי דאם היה אומר נתתי הייתי אומר שהבחירה להאדם לילך בדרך טוב היא בהתחלת הבריאה אבל אם בירר לו חלק הרע אין לו תקנה אפילו אם בירר לו אח"כ דרך הטוב על כן אמר הכתוב "נותן" בלשון הווה כלומר שאמר הקב"ה כל ימך עד תשלום ימך יש לך ברירה אפילו עד יום המיתה יש לו תקנה שיברור לו דרך הטוב.

היום ברכה וקללה (יא, כו) אבל לימות המשיח כשהיצה"ר יהיה שחוט יהיה כולו ברכה.

ברכה וקללה (יא, כו) לא אמר טוב ורע צדיק ורשע וכד', כי בעוה"ז נמצא צדיק ורע לו רשע וטוב לו, כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וגם תשלום העבירה היא בעיקר בגיהנם, על כן אמר בלשון ברכה וקללה כי הברכה לא תגיע מיד רק התכלית הוא טוב כמו שמצאנו שיעקב בירך את אפרים וידגו לרוב בקרב הארץ ולא נתרכו תיכף רק בזמן שבע שנים שכבשו נתרכו כדגי הים לרוב.

ברכה וקללה (יא, כו) והם שתי הקצוות כי הברכה היא ההצלחה יותר מן המספיק על דרך היותר טוב, והקללה היא מארה מחסרת שלא יושג המספיק ושניהם לפניהם להשיג כפי מה שתבחרו. (ספורנו)

את הברכה (יא, כו) בברכה אמר את לשון תוספת כי המצוה עושה פירות ולכן אם תשמעו אל מצות ה' יהיה לכם ברכה דהיינו הקרן ואת לרבות הפירות, משא"כ בקללה.

את הברכה אשר תשמעו (יא, כו) תלה הכתוב בברכה בשמיעה לבד, ולא הזכיר לא מעשה ולא שמירה לפי שהשומע דברי אלקים חיים התורה מטיבה נפש ומיישרו כי יש בה סם חיים כי המאור שבה מחזירים למוטב, משא"כ בקללה לכן נאמר אם לא תשמעו וד"ל.

(אזה"ק)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

ב"ה, ירושלים ת"ו, י"ב כסליו תשל"ט.

שלומים מרובים מציון וירושלים למעלת
כבוד האברך החשוב אציל נפש וזך הרעיון
הרה"ח מוה"ר ... שליט"א וזוגתו היקרה
תחייה.

אחרי מבוא דרך הברכה והשלום בידידות
רבה.

הנה עבר זמן כביר, מאז קיבלתי את
מכתבך ההומה, וכל אותו הזמן חפצתי
להשיב לך אמרים, אבל לא עלינו תקפני
חולשה ולא היה באפשרותי לענות לך בזמנו
ועם כבודו הסליחה.

עניינכם הכאוב מאד, שעדיין לא זכיתם
לפרי בטן משלכם, כאבה לי מאד מאד.
ולעומת זה שמחתי מאד לראות בתוך
שורות מכתבו איך שהוא מתחזק באמונה
הבלתי מסוייגת, התמימה והפשוטה.
שהקב"ה מכלכל החיים נותן זרע אנשים
לכל, ואף גם הוא מביא את המעשה של
חז"ל עם רבי חנינא בן דוסא. ומכאן התקוה
הגדולה שישועת ה' כהרף עין, ובוא תבוא.
וזהו היסוד של אמונה פשוטה, הנקנית
לאדם, קנין בתוך ליבו ובשרו, דרך
המאבק עם עצמו ועם נטיות טבעו בדרך
להגיע לדביקות הבורא ב"ה ואז אינו חסר
דבר, ואינו מבקש דבר, זולת זאת להיות
ביחד עם הבורא כמאמר דוד המלך ע"ה
"כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי" (תהלים
קלא, ב).

וכל אותו הצער והייסורים שאדם עובר הוא
כדי לעוררו על תכליתו האמיתית שהוא
בבחירתו הטובה יתחזק מעצמו לקבל זאת

באהבה ובשמחה, כי יכיר לדעת שכל יסוריו
וכאביו הם עצמם צער וגלות השכינה, אשר
בצרתם לו צר, ואז אין יסוריו לשווא, כי קנה
בהם את קנין האמונה אשר כל חפץ לא
ישוה בה. ואז גם יזכה לפקידה אשר יפקוד
ה' אותו ברוב רחמיו וחסדיו, חסד חינוך של
חסד א-ל כל היום.

ואין לנו אלא את התפילה ובקשת הרחמים
מאת בעל הרחמים, ולא להתייאש מן
התפילה אפילו מאות אלפי פעמים, כי
לבטח תצמח מזאת לו תועלת עצומה,
והתפילה המעולה שבתפילות, זו התפילה
שאין אנו מרגישין אותה, כלומר - שלא נעיין
בה אם התפללנו בה או לא, אלא שמציאות
הרחמים עברה בנו כדי לזכות אותנו, ותו
לא. וזו התפילה היא השעשוע הגדול ביותר
לפניו יתברך שמו, שאין למעלה הימנה. עד
שאדם הופך להיות עצמו בחינת תפילה
כמאמר "ואני תפילה" (תהלים קט, ד). וגם
אז אינו מבקש האדם אלא זאת הבחינה
תמיד, כי אז אינו מרגיש בשום חיסרון, כי
נדבק בבוראו.

ועכשיו אחרי שכבר טיפל כל כך הרבה
ברופאים, אולי יתן את המסירות נפש כזאת
למען כבוד הבורא ויעסוק בגמילות חסדים
וצדקה במדה מרובה למעלה מכוחו ויוכל
אולי לקבל בקשת לבבו למעלה מן הטבע,
והי' הטוב יראה בעניו וירחמהו, אכ"ר.

ואסיים מתוך תקוה נאמנה לשמוע ממנו
בשורות טובות ומשמחות, אני מאחל לכם
בראות טובה רוב נחת ואושר וכל טוב.
ברגשי כבוד רב...

ב"ה, ירושלים ת"ו, טו' סיון תשל"ט.

שלומים מרובים מציון וירושלים לכבוד ידידי וחברי הנאמן ... שליט"א ברוקלין, מאסס.

אחרי מבוא דרך הברכה והשלום בידידות נאמנה והדרת הכבוד.

שמחתי מאד לקבל ולקרוא את מכתבך השופע ידידות חמה ומלבבת, וניכר מאד, שאתה מבקש להתחזק בקבלת היסורין באהבה ובשמחה את הצער הגדול של בתך הילדה ... תחייה, אשר זקוקה לרחמים מרובים והשיי"ת ירחם עליה ויתן לה את הדעת האמיתית להיות כבנות גילה. ותזכו לרוות רוב נחת, ממנה ומכל יו"ח, אכי"ר.

ודע לך, שכל הזמן אתם חקוקים על לוח לבי להזכירכם לטובה שהשיי"ת ישמע בקול שוועתכם כי הוא שומע שוועת עניים ועושה להם כל צרכיהם. כי לא נעלם מנגד עיניו הכאבים החזקים שאתם עוברים וכשצופים ומסתכלים בפנימיות התכלית של הכאבים ומכירים לדעת כי הקב"ה מסתתר שם ולכן אין בועטין בהם, הרי זוכים בכך למדרגת הדביקות שהיא המדרגה הגבוהה שאין למעלה הימנה.

כי מי הוא האדם שיעשה פלילות עם קונו על מר גורלו, השגתו אינה מגיעה אלא עד היכן שהוא מגיע עם עבודתו. לפיכך אין לשאול שאלות. בזמן שאנו עדיין רחוקים עם עבודתנו, הרי זה למעלה מהשגתנו, ואז אין לנו אלא את האמונה הפשוטה שהבורא יתברך טוב ומיטיב ומכלכל את החיים בחסד וברחמים ועל ידי כך אנו מקבלים הכל באהבה ובשמחה ובשל כך הקב"ה נמצא אתנו קרוב מאד מאד, כאילו נותן

לנגוע בו כביכול, בבחינת השראת הנפש. ומרחם עליו ופותח לו שערי ישועות למעלה מן הטבע וכך הייתה מדתו של רבי עקיבא שסרקו בשרו במסרקות של ברזל ונתייסר ביסורים נוראים ושמח בהם. והייסורים הללו סבל כל ימי חייו, לא רק בשעת פטירתו. וכשראה את הר ה' ששועלים הלכו בו, שחק (מכות כד:), לשמחה זו מה היא עושה, אתמהא? אבל רבי עקיבא שהגיע עם עבודתו של מסירות נפש למדרגה גבוהה כל כך, זו שלמעלה מהשגתו, עד שזכה לראות באספקלריה המאירה בעיני רוחו את עומק מחשבתו של הקב"ה וראה את שלימות בנין בית הבחירה שיבנה במהרה בימנו, עד שנתקיים בו ממש שנבנה בימיו כבר בית השלישי, על ידי עבודתו נפסק אצלו חורבן הבית, וראה את עולמו בחייו לחזות בנועם ה' וחי את האור של שבעת הימים, וידע והבין את היסורין של כלל ישראל עד סוף כל הדורות שהן מקרבין גאולה, מעצמו ומבשרו ידע כי היסורין הם המצמיחין את הגאולה. לפיכך שחק, כי ידע שיש שכר רב לפעולתך.

התאחרתי עם המענה מחמת חולשת הבריאות, ה' יחזקני וירפאני, ואסיים מתוך תקוה נאמנה לשמוע ממכם בשורות טובות. אני תמיד משתתף ומעתיר בעדכם אצל המקומות הקדושים שהשיי"ת ישלח לכם עזרו מקודש וירפא את בתכם ותרוו רוב נחת מבנכם היקר ... נ"י ותזכו לראות בישועתן של ישראל וישלח לכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם מתוך הרחבת הדעת ותזכו להתענג על ה' ולראות באור שבעת ימי בראשית, אכי"ר.

המשך פנינים יקרים

את הברכה אשר תשמעו (יא, כו) ס"ת תורה, שבזכות התורה יבאו הברכות. (מעיינה של תורה)
והקללה אם לא תשמעו (יא, כח) כלומר והקללה זו היא הקללה בעצמה אם לא תשמעו כי המונע עצמו משמיעת התורה הרי הוא מקולל מעצמו. (אוה"ק)

וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים (יא, כח) פרש"י הא למדת כל העובד ע"ז הרי הוא סר מכל הדרך שנצטוו ישראל ע"כ, זאת אומרת מה שנאמר וסרתם ועבדתם זהו דבר אחד, כלומר בזה שעובדים אלהים אחרים בזה אתם סרים מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם, מכאן למדת כל המודה בע"ז וקבל ללכת הרי הוא סר מן הדרך מאידך הכופר בע"ז כמודה בכל התורה כולה. (הרש"ש הירש)
ונתת את הברכה על הר גריזים ואת הקללה על הר עיבל (יא, כט) הר גריזים לדרום שהוא הימין והר עיבל מצפון שנאמר מצפון תפתח הרעה, (רמב"ן) וכתב ילקוט ראובני בשם מדרש דהר עיבל מאיים עליהם שהם יענשו אם יעברו והר גריזים ערב על הברכה שתחול כאשר יקימו. (שערי אהרן)

כי אתם עוברים את הירדן וגו' (יא, לא) כלומר מכיון שאתם עוברים את הירדן לרשת את הארץ על כן צריכים אתם לפרש שם את הברכה והקללה בפרסום גדול כדי להודיע שארץ ישראל נתנה על תנאי לשמור את החוקים ואת המשפטים, וכידוע שכל פעולה שגורם התרגשות הנפש פועל זכרון בנפש. (מלבי"ם)

כי אתם עוברים את הירדן (יא, לא) מהעברתם את הירדן אתם יודעים שאתם יורשים את הארץ (ספרי) פרש"י דהכוונה מהנסים של הירדן תדעו שתבואו ותירשו את הארץ. (שערי אהרן)

וירשתם אותה וישבתם (יא, לא) בשכר שתירשו תשבו (ספרי) כלומר בשכר שתקדשו את הארץ דהיינו למנות עליה שמיטין ויובלות וכו' בגמ' קדושין (כו ע"א) וירשתם אותה איך? וישבתם בה בישיבה קרקעות נקנין בחזקה. (עמק הנציב)

ושמרתם לעשות (יא, לב) ושמרתם זו משנה לעשות זו מעשה (ספרי) כלומר על מנת לעשות, והלומד שלא על מנת לעשות מוטב שתהפך שלייתו על פניו, וא"ת שתעשו בלי ללמוד, הלא אמרו ולא עם הארץ חסיד, ואם ראית עם הארץ חסיד אל תדור בשכונתו. (אדרת אליהו)

אלה החוקים וכו' לרשתה כל הימים וגו' (יב, א) נתכוון לומר שאם ישמרו לעשות האמור תהיה הירושה שנתן ה' להם נמשכת כל הימים אשר אתם חיים. (אוה"ק)

בנים אתם לה' אלקיכם (יד, א) אם אמנם הבנים הם של אב ואם מ"מ תתיחס אליו שהוא בנו של מלך מלכי המלכים הקב"ה ועל כן תעניק לו את ההתיחסות והתשומת לב כבנים של ה'... (ממורשת התורה)

והיה כך חמא (ט"ו, ט) ר' דוד מללוב והיהודי הקדוש הלכו לאסוף נדבות בשביל עני בן טובים, העשיר שלא הכיר אותם סילקם בבושת פנים וכשנודע לעשיר מי הם רץ אחריהם לפייסם ואמר חשבתי אתכם לסתם ארחי פרחי ובקש סליחתם. ענו לו שאנו יכולים למחול על כבודנו אבל איך אנו יכולים למחול על העניים שאתה מחשיבם בזלזול באמריך שהם סתם העניים! רק תשובה אחת לך, כל יהודי שיבוא אליך אחר שתתן לו צדקה בקש ממנו מחילה על שפגמת בכבודו. (מאורה של תורה)

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

02 - 5829688 ☎ פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

